

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 27.9.2017
COM(2017) 571 final

2017/0245 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega muudetakse määrust (EL) 2016/399 sisepiiridel piirikontrolli ajutist
taaskehtestamist reguleerivate normide osas**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Kahe viimase aasta jooksul on Euroopa Liidus oluliselt sagenenud sisepiiridel piirikontrolli ajutine taaskehtestamine. Alates 2015. aasta septembrist on piirikontrolli taaskehtestatud ja pikendatud ligi 50 korda (võrdluseks: aastatel 2006–2015 taaskehtestati piirikontroll 36 korral¹). Selle põhjuseks on olnud ebaseaduslike rändajate teisene ränne ja piiriüleste terrorirünnakute sagenemine, mis on tõsiselt ohtu seadnud mitme Schengeni riigi sisejulgeoleku või avaliku korra. Mõned liikmesriigid olid sunnitud nimetatud tõsiste ohtude tõttu taaskehtestatud piirikontrolli mitu korda pikendama, mõnikord kuni kehtivate seaduslike tähtaegade ammendumiseni.

Juba 2017. aasta mais tunnistas komisjon, et viimastel aastatel on esile kerkinud uued julgeolekuprobleemid, millest annavad tunnistust korduvad terrorirünnakud. Seoses sellega on komisjon hakanud uurima, kas kehtiv õigusraamistik, mis vastab senisele julgeolekuolukorrale, on kohane ka siis, kui julgeolekuohud muutuvad.

Kehtivate Schengeni eeskirjade kohaselt võib sisepiiridel kehtestada piirikontrolli kauemaks kui kuueks kuuks, kui liikmesriigi välispiiri haldamises esineb tõsiseid puudusi, mis on kindlaks tehtud Schengeni hindamise käigus ja mille tõttu on sisepiirikontrollita ala üldine toimimine ohustatud, või juhul, kui liikmesriik ei täida nõukogu otsust, milles on esitatud meetmed välispiiri kontrolliga seotud riskide vähendamiseks, seades seega ohtu Schengeni ala toimimise (menetlus Schengeni piirieskirjade artiklis 29, mida on muudetud 14. septembri 2016. aasta määrusega (EL) 2016/1624, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet)². Sellistel juhtudel võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal soovitada ühel või mitmel liikmesriigil teha otsus taaskehtestada piirikontroll kogu sisepiiril või konkreetsel piirilõikudel konkreetselt ajavahemikuks, mis ei ületa kuut kuud ja mida on võimalik kolm korda pikendada³.

Olukorras, kus avalikku korda või sisejulgeolekut ähvardav tõsine oht ei ole seotud Schengeni hindamise käigus kindlakstehtud puudustega välispiiri haldamises, toimub piirikontrolli taaskehtestamine sisepiiridel vastavalt Schengeni piirieskirjade artiklites 25–28 sätestatud tingimustele ja tähtaegadele. Nimetatud sätete kohaselt võib sisepiiril teostada piirikontrolli kuni kuus kuud ettenähtavate sündmuste, näiteks rahvusvaheliste spordi- või poliitiliste ürituste korral (artikkel 25) või kuni kaks kuud kiireloomulisi meetmeid nõudvate juhtumite puhul (artikkel 28). Komisjoni tõlgenduse kohaselt võivad artiklite 28 ja 25 kohaselt taaskehtestatud piirikontrolli kestuse ajavahemikud kumuleeruda. See tähendab, et kui tegemist on piirikontrolli taaskehtestamise otsustega, mis on tehtud eri alustel, siis vaadatakse

¹ Vt sisepiiridel taaskehtestatud piirikontrollide loetelu https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen/reintroduction-border-control/docs/ms_notifications_-_reintroduction_of_border_control_en.pdf.

² Selle menetluse kohaselt soovitas nõukogu 12. mail 2016 komisjoni ettepaneku alusel, et viis liikmesriiki, keda teisene ränne on kõige enam mõjutanud, taaskehtestaksid osal oma sisepiiridest piirikontrolli. 12. mail 2017 andis nõukogu nendele viiele liikmesriigile loa pikendada piirikontrolli kolmandat ja viimast korda kuni 11. novembrini 2017.

³ Uue Euroopa piiri- ja rannikuvalve määrusega on kasutusele võetud uued ressursid ja vahendid (nagu näiteks kohustuslik haavatavuse hindamine ja soovitusel järelmeetmete võtmiseks ning ressursside kohustusliku reservi loomine), tänu millele on ELi piirihaldus paremini suuteline vastu seisma uutele väljakutsetele, kui need peaksid tekkima. Seetõttu peaksid oluliselt vähenema sisepiiridel piirikontrolli ajutise taaskehtestamise põhjused, mis on seotud olukorraga välispiiridel.

iga teade läbi eraldi ja hinnatakse selle asjaolusid, kohaldades igal konkreetsel juhul asjakohaseid tähtaegu.

Kokkuvõttes selgub piirikontrolli ajutise taaskehtestamise kogemustest, et liikmesriigid kasutavad seda meetet vastutustundlikult⁴. Schengenist loobumise simulatsiooni kulud näitavad selgelt, et majanduse jaoks on see alati kulukas otsus⁵.

Viimase kahe aasta jooksul on ajutise sisepiirikontrolli pikendamise nõuded ja kord aga osutunud ebasobivaks reageerimaks avalikku korda ja sisejulgeolekut ähvardavate ohtude sagenemisele. Kehtivad normid ei aita kaasa ka muude meetmete kasutamisele tõsiste ohtude vähendamiseks. Lisaks sellele on vaja tagada, et piirikontrolli taaskehtestada või pikendada kavatsev liikmesriik teeks koostööd naaberliikmesriikidega. Samuti tuleks õigusraamistikus paremini kajastada liikmesriikide kohustust hinnata varakult enne sisepiirikontrolli taaskehtestamise otsuse tegemist seda, kas ja kuidas saaks ähvardavale ohule reageerida muude olemasolevate meetmetega vastavalt komisjoni 12. mai 2017. aasta soovitusel proportsionaalsete politseikontrollide ja politseikoostöö kohta Schengeni alal, milles on liikmesriikidele muu hulgas soovitatud sisejulgeolekut või avalikku korda ähvardava tõsise ohu korral eelistada piirikontrolli ajutise taaskehtestamise asemel proportsionaalseid politseikontrolle.

Eeltoodud kaalutlusi silmas pidades jõudis komisjon järeldusele, et sisepiiridel piirikontrolli ajutist taaskehtestamist reguleerivaid õigusnorme tuleb ajakohastada.

Sellest järeldusest tulenevalt on käesoleva ettepaneku eesmärk:

- tagada, et sisepiiridel ajutise piirikontrolli suhtes kohaldatavad tähtajad võimaldaksid liikmesriikidel vajaduse korral võtta sisejulgeolekut või avalikku korda ähvardavale tõsisele ohule reageerimiseks vajalikke meetmeid;
- kehtestada paremad menetlustagatised tagamaks, et sisepiiridel ajutise piirikontrolli kehtestamise või pikendamise otsused põhinevad nõuetekohasel riskihindamisel ja tehakse koostöös teiste asjaomaste liikmesriikidega.
- Selleks nähakse ettepanekuga ette järgmised muudatused:
- sisepiiridel piirikontrolli ajutise taaskehtestamise tähtaega tõsise ohu eeldatava kestuse ajaks pikendatakse kuni ühe aastani (kuue kuu asemel) ja ajutise piirikontrolli pikendamise perioodide kestust pikendatakse kuni 30 päevalt kuni kuue kuuni;
- liikmesriigid koostavad ja esitavad riskihinnangu, milles prognoosivad, kui kaua kindlakstehtud oht eeldatavasti püsib, ja hindavad, milliseid sisepiiri löike see mõjutab, ning tõendavad, et sisepiirikontrolli pikendamine on viimane abinõu; kui piirikontrolli pikendatakse kauemaks kui kuueks kuuks, selgitab liikmesriik samuti

⁴ Ajavahemikul 2006. aastast (st Schengeni piirieeskirjade vastuvõtmisest) kuni 2015. aastani (st rändekriisi alguseni) taaskehtestati piirikontroll 36 korral, enamasti ainult paariks päevaks või nädalaks, ja seda pikendati väga harva.

⁵ Vastavalt komisjoni analüüsile, milles käsitleti otsest majanduslikku kulu, mille tooks kaasa Schengenist loobumine, st olukord, kus piirikontroll on taaskehtestatud pikema aja jooksul, mistõttu viivitused piiril mõjutavad oluliselt piiriülest transporti (eeskätt maanteedel), turismi, avalikku haldust ning piiriüleseid töötajaid ja piire ületavaid reisijaid. Nende sektorite jaoks ulatuvad otsesed kulud hinnanguliselt 5–18 miljardi euroni aastas (või 0,06%–0,13% SKPst), sõltuvalt sellest, kui palju aega viivituste tõttu kaotatakse. Schengenist loobumise kaardsed kulud keskpika perioodi jooksul võivad olla oluliselt suuremad kui need otseste kulude prognoosid, kuna selle mõju liidusisesele kaubandusele, investeeringutele ja liikuvusele oleks majandusintegratsiooni ohtu seadmise tõttu enneolematu.

tagasiulatuvalt, kuidas piirikontroll on aidanud ähvardavale ohule reageerida; selleks et tagada riskihinnangute kvaliteet, kaasab komisjon asjaomased ametid (Euroopa piiri- ja rannikuvalve ning Europol);

- kehtestatakse paremad võimalused järelmeetmete võtmiseks vastavalt komisjoni arvamusele, milles avaldatakse kahtlust seoses piirikontrolli vajalikkuse või proportsionaalsusega, ning konsulteerimismenetlusele, milles osalevad komisjon, liikmesriigid ja nüüd ettepaneku kohaselt ka asjaomased ametid; vajadus teha koostööd naaberliikmesriikidega, keda kavandatav piirikontroll mõjutab, tagatakse paremini kehtiva konsulteerimismenetluse raames;
- kehtestatakse uus võimalus pikendada sisepiirikontrolli maksimaalselt kahe aasta võrra, kui sisejulgeolekut või avalikku korda ähvardav oht püsib ka pärast üheaastase tähtaja möödumist, tingimusel et oht pärineb samast allikast (nt piiriülese terrorivõrgustiku tegevusega seotud oht) ja et liikmesriigi territooriumil võetakse vastavaid erakorralisi riiklikke meetmeid ohule reageerimiseks (näiteks erakorraline seisukord).

Koos nende muudatustega muudetakse selgemaks ka vastavalt Schengeni piirieeskirjade artiklile 29 kohaldatava tähtaja kindlaksmääramise sõnastus.

Ettepanekuga ei muudeta Schengeni piirieeskirjade kohaselt sisepiiridel piirikontrolli ajutise taaskehtestamise aluseid.

• **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Ettepanekuga muudetakse sisepiiridel piirikontrolli ajutise taaskehtestamise üldisi tähtaegu (mis on sätestatud artiklis 25), nimelt ettenähtavate sündmuste/ohtude puhul, säilitades piirikontrolli ajutise taaskehtestamise praeguse põhimõtte ja selle suhtes kohaldatavad kaitsemeetmed, mille kohaselt ühest küljest on komisjonil õigus (ja kuuest kuust kauem kestvate juhtumite puhul kohustus) võtta seisukoht kavandatava kontrolli vajalikkuse ja proportsionaalsuse kohta ning teisest küljest tugevdatakse Schengeni piirieeskirjade artikli 27 lõikes 5 nimetatud nn konsulteerimismenetlust sel teel, et selles hakkavad osalema asjaomased ametid, kellel on piisavad teadmised asjaomase liikmesriigi poolt teates ja riskihinnangus esitatud teabe hindamiseks. Lisaks sellele jäävad kehtima Schengeni piirieeskirjade artiklis 26 sätestatud kriteeriumid sisepiiridel piirikontrolli ajutiseks taaskehtestamiseks.

Ettepanekuga tugevdatakse põhimõtet, et sisepiirikontrolli taaskehtestamine peab olema viimane abinõu. Vastavalt Schengeni piirieeskirjade artiklile 23 on liikmesriikidel endiselt õigus teostada oma territooriumil, sealhulgas piirialadel, politseikontrolle, mis võivad teatavatel juhtudel olla tõhusaks alternatiiviks sisepiirikontrolli ajutisele taaskehtestamisele. Nõue esitada riskihinnang, milles näidatakse, et kavandatav piirikontrolli taaskehtestamine või pikendamine on viimane abinõu, peaks liikmesriike veelgi julgustama kaaluma muude meetmete, nagu näiteks tugevdatud politseimeetmete kasutamist. Selles aspektis toetab ettepanek veelgi komisjoni soovitusi (proportsionaalsete politseikontrollide ja politseikoostöö kohta Schengeni alal)⁶ rakendamist; soovitus on liikmesriikidele soovitatud eelistada sisepiiridel piirikontrolli ajutise taaskehtestamise asemel politseikontrolle.

Kavandatud muudatused on kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 72, kuna need ei mõjuta nende kohustuste täitmist, mis on liikmesriikidel avaliku korra säilitamiseks ja sisejulgeoleku kaitseks.

⁶ C(2017) 3349 final.

Schengeni piirieskirjade artiklis 29 on endiselt sätestatud ainus võimalus sisepiiridel piirikontrolli pikendamiseks, kui liikmesriigi välispiiri haldamises esineb tõsiseid puudusi, mis on kindlaks tehtud Schengeni hindamise käigus. Sellele võimalusele on hiljuti lisandunud Euroopa piiri- ja rannikuvalve määruse asjaomased sätted, mille kohaselt võib sisepiiridel piirikontrolli ajutise taaskehtestamise aluseks olla olukord, kus liikmesriik jätab võtmata nõuetekohased järelmeetmed negatiivsele haavatavuse hinnangule või ei taotle Euroopa piiri- ja rannikuvalve ametilt piisavat toetust, et reageerida spetsiifilisele ja ebaproportsionaalsele survele oma välispiiridel, mis seab ohtu Schengeni ala toimimise (Euroopa piiri- ja rannikuvalve määruse artikli 19 lõige 10).

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Vastavalt Schengeni piirieskirjade artiklile 26, mis on jätkuvalt kohaldatav, tuleks sisepiirikontrolli ajutise taaskehtestamise või pikendamise otsuse tegemisel võtta eeskätt arvesse sellise meetme tõenäolist mõju isikute vabale liikumisele sisepiirikontrollita alal. Sellega seoses tuleks meenutada, et direktiiv 2004/38/EÜ⁷ ei sisalda õigust olla vabastatud turvakontrollidest selliste piiride ületamisel, kus teostatakse kontrolli vastavalt Schengeni piirieskirjadele. Seetõttu ei pruugi piirikontrolli maksimaalse kestuse ajakohastamine sisepiiridel iseenesest avaldada vabale liikumisele negatiivset mõju; küll aga võib selle võimaluse kuritarvitamine vaba liikumist mõjutada.

Selle riski vähendamiseks tehakse ettepanek, et lisaks sellele, et komisjon võib juba praegu igal ajal avaldada kahtlust seoses piirikontrolli (taaskehtestamise või pikendamise) vajalikkuse või proportsionaalsusega, tekib tal nüüd kohustus esitada aramus iga kord kui piirikontrolli teostatakse kauem kui kuus kuud. Konsulteerimismenetlus sisaldab lisatagatist selle näol, et selles peaksid nüüd osalema ka asjaomased ametid. Ettepaneku sätetes, mis käsitlevad konsulteerimismenetlust, mida juhiks komisjon, on selgitatud, et piirikontrolli poolt mõjutatud liikmesriikide seisukohti võetakse nõuetekohaselt arvesse.

Ettepanek aitab parandada julgeolekut Schengeni alal, kuna annab liikmesriikidele seadusliku võimaluse pikendada vajaduse korral piirikontrolli sisepiiridel, selleks et reageerida avalikku korda või sisejulgeolekut ähvardavale tõsisele ohule, mille tõttu on piirikontroll põhjendatud.

Schengeni õigusraamistiku ajakohastamine uute väljakutsete valguses, selleks et säilitada suutlikkus asjakohaselt reageerida avalikku korda või sisejulgeolekut ähvardavatele tõsistele ja püsivatele ohtudele, andes võimaluse kasutada ohtude kõrvaldamiseks vajalikku lisaaga, on täielikult kooskõlas komisjoni tegevusega vastavalt Euroopa rände tegevuskavale ja Euroopa julgeoleku tegevuskavale.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 77 lõike 2 punktil e.

Ettepanekuga muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrust (EL) 2016/399 isikute üle piiri liikumist reguleerivate liidu eeskirjade (Schengeni piirieskirjad) kohta.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil (ELT L 158, 30.4.2004, lk 77).

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal võetavad meetmed kuuluvad ELi ja liikmesriikide jagatud pädevusse kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 4 lõikega 2. Sellepärast kohaldatakse Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõike 3 alusel subsidiaarsuse põhimõtet, mille kohaselt võtab liit meetmeid ainult siis, kui liikmesriigid ei suuda riigi, piirkonna või kohalikul tasandil piisavalt saavutada kavandatava meetme eesmärgi, kuid kavandatud meetme ulatuse või toime tõttu saab neid paremini saavutada liidu tasandil.

Ettepanekuga muudetakse vähesel määral Schengeni piirieskirjade III peatüki kehtivaid sätteid, mis käsitlevad sisepiiridel piirikontrolli ajutist taaskehtestamist, selleks et võtta arvesse viimaste aastate kogemusi, kui hulk liikmesriike on mitu korda pikendanud sisepiiridel ajutiselt taaskehtestatud piirikontrolli esialgses kestus.

Samuti karmistatakse ettepanekuga liikmesriikide kohustusi suhtes selliste naaberliikmesriikidega, keda kavandatud piirikontrolli taaskehtestamine või pikendamine mõjutab, kuna kehtivad sätted, mis seda küsimust reguleerivad, ei ole osutunud eriti tõhusaks.

Liikmesriigid ei suuda eraldi tegutsedes piisavalt saavutada ettepaneku eesmärki, milleks on sisepiiride konkreetsetel lõigul (või konkreetsetel lõikudel) ajutise piirikontrolli erakorralise pikendamise ulatuse, kestuse ja korra määramine, võttes arvesse nii liikmesriikide kohustusi seoses avaliku korra ja sisejulgeolekuga kui ka vajadust piirduda sisepiiride kontrollimisega üksnes sellega, mis on rangelt vajalik selleks, et säilitada sisepiirikontrollita ala, ning seda eesmärki saab paremini saavutada liidu tasandil. Sellepärast võib liit võtta kavandatud meetmed kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega.

- **Proportsionaalsus**

Kavandatud muudatused sisepiiridel piirikontrolli ajutist taaskehtestamist käsitlevates õigusnormides on proportsionaalsed eesmärgiga, milleks on avaliku korra kaitsmine ja sisejulgeoleku tagamine sisepiirikontrollita alal.

Ettepanekus on täielikult järgitud põhimõtet, et piirikontrolli ajutine taaskehtestamine ja hilisem pikendamine saab toimuda ainult erandjuhul, vastavalt kõigi Schengeni ala liikmete suhtes ühtselt kehtivatele konkreetsetele normidele.

Ettepanekuga soovitakse kõrvaldada kehtivates normides esinevad puudused, mis on seotud avalikku korda ja sisejulgeolekut ähvardavate püsivate ohtudega, mida mõned liikmesriigid on viimastel aastatel kogenud (nagu näiteks piiriülesed terrorirünnakud ja ebaseaduslike rändajate teise ränne, mis on olnud sisepiirikontrolli ajutise taaskehtestamise aluseks). Kogemused on näidanud, et isegi komisjoni poolt aktsepteeritud tava kombineerida artikli 28 (kiireloomulisi meetmeid nõudvad sündmused) ja artikli 25 (ettenähtavad sündmused) alusel sisepiiridel kehtestatud piirikontrolli maksimaalseid lubatud tähtaegu võib osutuda ebapiisavaks teatavate pikaajaliste ohtude kõrvaldamiseks.

Eelnimetatud eesmärgi saavutamiseks esitatakse ettepanekus järgmised muudatused.

1) Ettenähtavate sündmuste puhul kohaldatavat üldist tähtaega pikendatakse kuni ühe aastani.

Seda maksimaalset tähtaega tuleks kohaldada juhul, kui avalikku korda või sisejulgeolekut ähvardavat ohtu ei õnnestu kõrvaldada paari kuu jooksul; see võimalus ei tohiks mõjutada piirikontrolli keskmist kestust, kui see on taaskehtestatud kõige sagedamini esinevatel põhjustel, mis on enamasti seotud spordiürituste või kõrgetasemeliste poliitikasündmustega. Schengeni piirieskirjades sätestatud tähtaegade piires teeb piirikontrolli ajutise taaskehtestamise tegeliku kestuse kohta Schengeni piirieskirjade artikli 25 või 28 kohaselt otsuse liikmesriik. Arvestades aga, et sisepiiridel piirikontrolli ajutise taaskehtestamise ulatus

ja kestus ei tohiks ületada tõsisele ohule reageerimiseks rangelt vajalikku ulatust ja kestust, võib komisjon piirikontrolli tegelikku kestust jälgida ja selle kohta arvamuse esitada; kui komisjon kahtleb taaskehtestatud piirikontrolli vajalikkuses või proportsionaalsuses või kui piirikontrolli teostatakse kauem kui kuus kuud, on ta kohustatud esitama arvamuse.

Lisaks sellele käsitleb komisjon ajakohastatud tähtaegade kuritarvitamist vastavalt oma üldistele volitustele aluslepingute järelevalvajana.

Samuti tuleb enne piirikontrolli taaskehtestamist või pikendamist koostada riskihinnang, milles uuritakse, kui kaua võib tuvastatud oht püsida ja milliseid piirilõike see mõjutab, hinnatakse võimalikke meetmeid ja selgitatakse, miks on valitud meede tuvastatud ohu kõrvaldamiseks parim abinõu. Kui piirikontrolli on juba kuue kuu jooksul teostatud, tuleks riskihinnangus esitada ka analüüs selle kohta, kuidas on piirikontrolli eelnev pikendamine ühel või mitmel korral aidanud kaasa tuvastatud ohu kõrvaldamisele.

2) Ettepanekuga kehtestatakse ka võimalus sisepiirikontrolli erandjuhul pikendada, kui sama oht püsib kauem kui ühe aasta jooksul, kuid seda ainult juhul, kui avalikku korda või sisejulgeolekut ähvardav tõsine oht, millele piirikontrolli pikendamisel tuginetakse, on piisavalt konkreetne ja sellele reageerimiseks võetakse vastavaid erakorralisi riiklikke meetmeid, näiteks kehtestatakse erakorraline seisukord. Selleks et tagada, et sellist täiendava pikendamise võimalust kasutatakse üksnes erandjuhul, peab komisjon enne Schengeni piirieskirjades sätestatud üldiste tähtaegade ületamist esitama arvamuse, millele järgneb nõukogu soovitus, milles esitatakse vajaduse korral tingimused koostööks asjaomaste liikmesriikide vahel ja mis oleks piirikontrolli pikendamise eeltingimuseks. Soovitus võib käsitleda kuni kuuekuulisi ajavahemikke ja seda saab sama korra kohaselt pikendada mitte rohkem kui kolmel korral, iga kord kuni kuueks kuuks.

- **Vahendi valik**

Ettepanek käsitleb määruse muutmist. Kuna ettepanekuga täiendatakse määruse III jaotise II peatüki kehtivaid sätteid, mis käsitlevad sisepiiridel piirikontrolli ajutist taaskehtestamist, on ainus sobiv vahend määrus.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Mõju hindamine**

Kavandatud muudatustega võimaldatakse kehtivate õigusnormide piires teatavat kontrollitud paindlikkust, ilma et muudetaks põhimõtet, mille kohaselt saab piirikontrolli sisepiiridel ajutiselt taaskehtestada üksnes erandjuhul. Seetõttu piisab võimalike tegevusvariantide lihtsustatud analüüsist. Täiemahulist mõju hindamist ei ole seega vaja.

- **Põhiõigused**

Kavandatava muudatuse koostamisel on arvestatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud põhiõigusi ja põhimõtteid, eeskätt liikumis- ja elukohavabadust (artikkel 45). Kehtima jäävad Schengeni piirieskirjade artikli 3 punktis a, artiklis 4 ja artiklis 7 sätestatud tagatised.

4. MÕJU EELARVELE

Määruse kavandatav muutmine ei mõjuta ELi eelarvet.

5. MUU TEAVE

• Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus

Artiklit 25 muudetakse järgmiselt:

- Käesoleva sätte lõike 4 esimeses lauses sätestatud piirikontrolli ajutise taaskehtestamise maksimumtähtaega ettenähtava sündmuse korral, mis kujutab endast tõsist ohtu avalikule korrale või sisejulgeolekule, pikendatakse kuult kuult ühe aastani. Sellega kooskõlas ja selleks et kõnealuse sätte kohased pikendamise perioodid oleksid piirikontrolli üldise maksimumkestusega rohkem proportsioonis, muudetakse ka lõikeid 1 ja 3 ning sätestatakse, et võimalike pikendamise perioodide kestus saab olema 30 päeva asemel kuus kuud.
- Muudatuse eesmärk on võtta arvesse avalikku korda või sisejulgeolekut ähvardavaid tõsiseid ja püsivaid ohtusid (nagu näiteks piiriülesed terrorirünnakud ja ebaseaduslike rändajate teisene ränne, mis on sisepiirikontrolli ajutise taaskehtestamise aluseks), mille kõrvaldamine võib nõuda rohkem aega, nagu viimased paar aastat on näidanud.
- Lõiget 2 muudetakse, selleks et lisada viide uuele artiklile 27a.
- Lõikesse 4 lisatakse võimalus pikendada erandjuhul piirikontrolli sisepiiridel maksimumtähtajast kauemaks. Seega juhul, kui avalikku korda või sisejulgeolekut ähvardav tõsine oht püsib ühest aastast kauem, saab piirikontrolli erakorraliselt pikendada kuni kuuekuuliste ajavahemike kaupa kokku maksimaalselt kaheks aastaks vastavalt uues artiklis 27a sätestatud tingimustele ja korrale.
- Muudatuse eesmärk on ajakohastada norme vastavalt uutele väljakutsetele.

Artiklit 27 muudetakse järgmiselt:

- Lõikesse 1, milles on sätestatud kavandatava piirikontrolli taaskehtestamise tingimused (mida artikli 25 lõike 3 kohaselt kohaldatakse ka piirikontrolli pikendamisele), lisatakse uus punkt aa, millega kehtestatakse liikmesriikidele uus kohustus koostada riskihinnang ja seda jagada. Riskihinnangus tuleks hinnata ohu eeldatavat kestust ja seda, milliseid piirilõike see mõjutab, ning tõendada, et piirikontroll on viimane abinõu. Samuti tuleks selles üksikasjalikult kirjeldada, kuidas koordineeritakse tegevust naaberliikmesriikidega, keda ajutine piirikontroll sisepiiridel mõjutab. Selleks et tagada nimetatud andmete kvaliteet, peab komisjon kaasama asjaomase ameti sõltuvalt sellest, milline oht on kavandatava piirikontrolli taaskehtestamise või pikendamise aluseks (st kas Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti või Europol).

Selle uue nõude lisamise eesmärk on rõhutada asjaolu, et piirikontrolli taaskehtestamist tuleb käsitada viimase abinõuna avalikku korda või sisejulgeolekut ähvardavale tõsisele ohule reageerimisel ja seda tuleks kasutada üksnes juhul, kui muudest meetmetest sama tulemuse saavutamiseks ei piisa.

Eesmärgi saavutamisele aitab kaasa nendele liikmesriikidele, kes soovivad pikendada piirikontrolli kauemaks kui kuueks kuuks, kehtestav konkreetne kohustus tõendada tagasiulatuvalt, et piirikontrolli taaskehtestamine on aidanud ähvardavale ohule reageerida.

Samuti soovitakse muudatusega juhtida tähelepanu sellele, kui oluline on tegevust koordineerida naaberliikmesriikidega, keda kavandatav piirikontroll mõjutab.

Sellela seoses täiendatakse punkti e selgitamiseks, et tegevust tuleks asjaomaste naaberliikmesriikidega koordineerida enne sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamise või pikendamise otsuse tegemist.

Lisaks sellele muudetakse lõike viimast lauset toonitamaks seda, et komisjon pöörab naaberliikmesriikidega tehtavale koostööle erilist tähelepanu ja võib selle kohta järelepärimisi teha.

- Pidades silmas erimenetlust piirikontrolli pikendamiseks kauemaks kui üheks aastaks, muudetakse vastavalt lõikes 4 sätestatud tingimusi, mille puhul komisjon peab esitama arvamuse. Muudatuse kohaselt võib komisjon või liikmesriik arvamuse esitada, ent kui esineb kahtlusi seoses kavandatava piirikontrolli vajalikkuse või proportsionaalsusega või kui sisepiiridel teostatakse piirikontrolli kauem kui kuus kuud, on komisjon kohustatud esitama arvamuse. Seda kohustust tugevdatakse ja ajakohastatakse, et võtta arvesse uut kohustust, mis on seotud riskihinnangu koostamisega ja ametite rolliga riskihinnangu hindamisel.
- Samuti ajakohastatakse lõiget 5, milles on sätestatud komisjoni ja liikmesriikide vahelise konsulteerimismenetluse üksikasjad, et kajastada ametite kaasamist. Ametitelt oodatakse vastavalt, et nad konsulteerimisprotsessis osaleksid. Ülejäänud muudatused tulenevad muudatustest eelnevates lõigetes ja nendega tuuakse rohkem esile kavandatava piirikontrolli vajalikkuse ja proportsionaalsuse kontroll. Ettepanekus esitatud muudatuste eesmärk on tagada, et sisepiiridel piirikontrolli ajutise taaskehtestamise või pikendamisega kaasnevad praktikas koordineerimismeetmed liikmesriikide vahel, keda piirikontroll mõjutab.

Nagu juba eespool mainitud, lisatakse määrusesse uus artikkel 27a, selleks et määrata kindlaks tingimused ja kord, mida tuleb järgida olukorras, kus avalikku korda või sisejulgeolekut ähvardav tõsine oht püsib kauem kui ühe aasta jooksul.

- Lõikes 1 selgitatakse, et juhul kui sisejulgeolekut või avalikku korda ähvardav tõsine oht on piisavalt konkreetne ja püsib ühest aastast kauem, saab piirikontrolli erakorraliselt pikendada. Seda sätet tuleks lugeda koostoimes põhjendusega 8, milles on põhjalikumalt selgitatud, kuidas saab ohu konkreetsust tõendada. Seega, võttes arvesse ka artiklis 26 sätestatud piirikontrolli ajutise taaskehtestamise tingimusi, võib piirikontrolli erandjuhul pikendada kauemaks kui üheks aastaks, et toetada avalikku korda või sisejulgeolekut ähvardavale tõsisele ja püsivale ohule reageerimiseks võetavaid erakorralisi riiklikke meetmeid (näiteks erakorralise seisukorra kehtestamine).
- Lõikes 2 viidatakse artikli 27 menetlusnormidele, mida tuleks ka edaspidi kohaldada (piirikontrolлист teatamisel esitatav teave, teabe jagamine Euroopa Parlamendi ja nõukoguga, õigus osa teabest salastada).
- Lõigetes 3 ja 4 sätestatakse kohaldatav kord. Korra kohaselt saab piirikontrolli pikendamist erandjuhul soovitada nõukogu, võttes arvesse komisjoni arvamust (mille esitamine on kohustuslik, pidades silmas artikli 27 lõike 4 eelkirjeldatud muudatust ja nagu on sätestatud artikli 27a lõikes 3).

Pikendamist saab soovitada kolmel korral, iga kord kuni kuuekuuliseks ajavahemikuks, sama korra kohaselt. Võttes arvesse asjaolu, et sisepiiridel piirikontrolli edasise pikendamise vajadus kauemaks kui üks aasta on tõenäoliselt tingitud põhjustest, mis puudutavad riikide täitev- ja rakendamisvolitusi, ning seda peaksid kinnitama vastavad erakorralised riiklikud meetmed, tehakse ettepanek, et

nõukogu soovitus ei peaks tuginema komisjoni ettepanekule, mille puhul võib eelnimetatud asjaoludel tekkida oht, et see põhineb väga vähesel teabel. Komisjoni arvamust peaks nõukogu aga nõuetekohaselt arvesse võtma.

Kooskõlas eelnevate sätetega, millega nähakse ette naaberliikmesriikide suurem osalus, tehakse samuti ettepanek, et nõukogu määrab oma soovituses vajaduse korral kindlaks asjaomaste liikmesriikide vahelise koostöö tingimused.

Määruse artikkel 2 sisaldab määruse jõustumist ja kohaldamisala käsitlevaid tüüpsätteid.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EL) 2016/399 sisepiiridel piirikontrolli ajutist taaskehtestamist reguleerivate normide osas

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 77 lõike 2 punkti e,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Alal, kus isikud võivad vabalt liikuda, peaks piirikontrolli taaskehtestamine sisepiiridel kujutama endast erandit. Sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamist teatud piiratud ajaks tuleks kasutada üksnes viimase abinõuna ja ulatuses, mil kontroll on vajalik ja proportsionaalne avalikku korda või sisejulgeolekut ähvardava tõsise ohuga.
- (2) Kindlakstehtud tõsisele ohule saab reageerida eri meetmetega, sõltuvalt selle laadist ja ulatusest. Liikmesriigid saavad kasutada ka politseikohustuste täitmist, millele on viidatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märts 2016. aasta määruse (EL) 2016/399 (mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju (Schengeni piirieskirjad))⁸ artiklis 23 ja mida saab teatavatel tingimustel piirialadel kasutada. Liikmesriikidele on selleks suuniseid antud komisjoni soovitusel, mis käsitleb proportsionaalset politseikontrolli ja politseikoostööd Schengeni alal⁹.
- (3) Vastavalt Schengeni piirieskirjade III jaotise II peatüki sätetele saab sisepiirikontrolli ajutiselt taaskehtestada viimase abinõuna, juhul kui avalikku korda või sisejulgeolekut ähvardab tõsine oht, piiratud ajavahemikuks kestusega kuni kuus kuud, kui tegemist on ettenähtava ohuga (artikkel 25), ja piiratud ajavahemikuks kestusega kuni kaks kuud, kui tegemist on kiireloomulisi meetmeid nõudvate juhtumitega (artikkel 28). Nendest tähtaegadest on piisanud, et reageerida tõsistele ohtudele, mis on seotud kõige sagedamini esinevate ettenähtavate sündmustega, nagu rahvusvahelised spordiüritused või kõrgetasemelised poliitikasündmused.
- (4) Ent kogemused on näidanud, et teatavad tõsised ohud avalikule korrale või sisejulgeolekule, nagu näiteks piiriülene terrorismioht või konkreetsed ebaseaduslike rändajate teisese rände juhtumid liidus, mis on olnud sisepiirikontrolli ajutise taaskehtestamise aluseks, võivad püsida palju kauem kui eelnimetatud ajavahemikud. Seetõttu on vajalik ja põhjendatud kohandada piirikontrolli ajutise taaskehtestamise suhtes kohaldatavaid tähtaegu vastavalt praegustele vajadustele, tagades samal ajal, et seda meetet ei kuritarvitata ja et seda kasutatakse üksnes erandjuhul viimase

⁸ ELT L 77, 23.3.2016, lk 1.

⁹ C(2017) 3349 final, 12.05.2017.

abinõuna. Selleks tuleks Schengeni piirieskirjade artikli 25 kohaselt kohaldatavat üldist tähtaega pikendada ühe aastani.

- (5) Tagamaks, et sisepiirikontrolli kasutatakse üksnes erandjuhul, peaksid liikmesriigid esitama kavandatava piirikontrolli taaskehtestamise või pikendamise kohta riskihinnangu. Riskihinnangus tuleks eeskätt hinnata seda, kui kaua kindlakstehtud oht eeldatavasti püsib ja milliseid sisepiiri lõike see mõjutab, ning näidata, et kavandatud sisepiirikontrolli pikendamine on viimane abinõu, ja selgitada, kuidas aitab piirikontroll tuvastatud ohule reageerida. Juhul kui sisepiirikontroll kestab kauem kui kuus kuud, peaks riskihinnangus tõendama ka tagasiulatuvalt, et taaskehtestatud piirikontroll on kindlakstehtud ohule reageerimisel tõhus olnud, ja selgitama üksikasjalikult, kuidas konsulteeriti kõigi naaberliikmesriikidega, keda piirikontrolli pikendamine mõjutab, ja neid kõige vähem koormava tegevuskorra väljatöötamise kaasati.
- (6) Liikmesriigi esitatud riskihinnangu kvaliteet on väga oluline piirikontrolli kavandatava taaskehtestamise või pikendamise vajalikkuse ja proportsionaalsuse hindamisel. Hindamises peaksid osalema Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet ning Europol.
- (7) Komisjoni õigust esitada Schengeni piirieskirjade artikli 27 lõike 4 kohaselt arvamus tuleks muuta nii, et see kajastaks liikmesriikide uusi kohustusi, mis on seotud riskihinnangu koostamisega, sealhulgas koostööga asjaomaste liikmesriikide vahel. Kui piirikontrolli sisepiiridel teostatakse kauem kui kuus kuud, peaks komisjonil olema kohustus esitada arvamus. Samuti tuleks muuta Schengeni piirieskirjade artikli 27 lõikes 5 sätestatud konsulteerimismenetlust, nii et see kajastaks ametite (Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet ning Europol) rolli ja keskenduks liikmesriikide vahelise koostöö eri aspektide praktilisele rakendamisele, sealhulgas mõlemal pool piiri võetavate eri meetmete koordineerimisele, kui see on vajalik.
- (8) Selleks et muudetud normid sobiksid paremini avalikku korda või sisejulgeolekut ähvardavatele tõsistele püsivatele ohtudele reageerimiseks, tuleks ette näha konkreetne võimalus sisepiirikontrolli pikendamiseks kauemaks kui üks aasta. Pikendamise eelduseks peaks olema, et liikmesriigi territooriumil võetakse vastavaid erakorralisi riiklikke meetmeid ohule reageerimiseks, näiteks kehtestatakse erakorraline seisukord. Igal juhul ei tohiks pikendamise võimalus viia selleni, et ajutist sisepiirikontrolli pikendatakse edaspidi kauemaks kui kaheks aastaks.
- (9) Artikli 25 lõikes 4 esinevat viidet artiklile 29 tuleks muuta, selleks et selgitada Schengeni piirieskirjade artikli 29 ja artikli 25 kohaselt kohaldatavate ajavahemike omavahelist suhet.
- (10) Ajutise sisepiirikontrolli teostamisel, selleks et reageerida avalikku korda või sisejulgeolekut ähvardavale konkreetsele ohule, mis püsib kauem kui üks aasta, tuleks järgida erimenetlust.
- (11) Selleks peaks komisjon esitama arvamuse piirikontrolli pikendamise vajalikkuse ja proportsionaalsuse ning vajaduse korral naaberliikmesriikidega tehtava koostöö kohta.
- (12) Võttes arvesse selliste meetmete laadi, mis puudutavad riikide täitev- ja rakendamisvolitusi seoses avalikku korda ja sisejulgeolekut ähvardavate tõsiste ohtudega, tuleks rakendamisvolitused soovitude vastuvõtmiseks selle erimenetluse kohaselt anda erandkorras nõukogule.
- (13) Komisjoni arvamust arvesse võttes võib nõukogu erakorralist edasist pikendamist soovitada ja vajaduse korral määrata kindlaks tingimused asjaomaste liikmesriikide vahelise koostöö kohta, selleks et tagada, et tegemist on erandliku meetmega, mis

kehtib üksnes nii kaua, kui see on vajalik ja põhjendatud ning on kooskõlas riiklike meetmetega, mida võetakse liikmesriigi territooriumil avalikku korda või sisejulgeolekut ähvardavale samale konkreetsele ohule reageerimiseks. Nõukogu soovitus peaks olema eeltingimuseks piirikontrolli edasisele pikendamisele kauemaks kui üheks aastaks ja seetõttu samalaadne juba praegu artiklis 29 sätestatud soovitusel.

- (14) Kuna käesoleva määruse eesmärk on sisepiiridel piirikontrolli ajutist taaskehtestamist reguleerivate kehtivate õigusnormide täiendamine, lubades erandjuhtudel sisepiiri konkreetsetel lõigul (või konkreetsetel lõikudel) taaskehtestatud piirikontrolli pikendamist ajavahemikuks, mida liikmesriik vajab piiriülesele püsivale ohule asjakohaselt reageerimiseks, ei suuda liikmesriigid seda eraldi tegutsedes saavutada; vaja on muuta liidu tasandil kehtestatud ühiseid norme. Seega võib liit kehtestada meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (15) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldata. Arvestades, et käesolev määrus põhineb Schengeni *acquis*¹, otsustab Taani kõnealuse protokolli artikli 4 kohaselt kuue kuu jooksul pärast nõukogu poolt otsuse tegemist käesoleva määruse üle, kas ta rakendab seda oma siseriiklikus õiguses.
- (16) Käesoleva määrusega arendatakse edasi Schengeni *acquis*' sätteid, milles Ühendkuningriik nõukogu otsuse 2000/365/EÜ¹⁰ kohaselt ei osale; seetõttu ei osale Ühendkuningriik käesoleva määruse vastuvõtmisel ja see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldata.
- (17) Käesoleva määrusega arendatakse edasi Schengeni *acquis*' sätteid, milles Iirimaa nõukogu otsuse 2002/192/EÜ¹¹ kohaselt ei osale; seetõttu ei osale Iirimaa käesoleva määruse vastuvõtmisel, see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldata.
- (18) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelise lepingu (viimase kahe riigi osalemiseks Schengeni *acquis*' rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises)¹² tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ¹³ artikli 1 punktis A osutatud valdkonda.
- (19) Šveitsi puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahel allkirjastatud lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)¹⁴ tähenduses, mis kuuluvad otsuse

¹⁰ Nõukogu 29. mai 2000. aasta otsus 2000/365/EÜ Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes (EÜT L 131, 1.6.2000, lk 43).

¹¹ Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20).

¹² EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36.

¹³ Nõukogu 17. mai 1999. aasta otsus 1999/437/EÜ Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31).

¹⁴ ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.

1999/437/EÜ¹⁵ artikli 1 punktis A osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2008/146/EÜ¹⁶ artikliga 3.

- (20) Liechtensteini puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis* sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahel allakirjutatud protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis* rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)¹⁷ tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis A osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2011/350/EL¹⁸ artikliga 3.
- (21) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja peetakse eelkõige kinni Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtetest.
- (22) Määrust (EL) 2016/399 tuleks seetõttu vastavalt muuta,
- ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) 2016/399 muudetakse järgmiselt.

- (1) Artikkel 25 asendatakse järgmisega:

„1. Kui sisepiirikontrollita alal tekib tõsine oht liikmesriigi avalikule korrale või sisejulgeolekule, võib kõnealune liikmesriik erandlikult taaskehtestada piirikontrolli kõikidel või konkreetsel sisepiirilõikudel piiratud ajavahemikuks kestusega kuni 30 päeva või tõsise ohu eeldatava kestuse ajaks, kui kõnealune oht püsib kauem kui 30 päeva, kuid mitte kauemaks kui kuueks kuuks. Piirikontrolli ajutise taaskehtestamise ulatus ja kestus sisepiiridel ei või olla suurem ega pikem, kui on rangelt vajalik tõsisele ohule reageerimiseks.

2. Piirikontroll taaskehtestatakse sisepiiridel ainult viimase abinõuna ja kooskõlas artiklitega 27, 27a, 28 ja 29. Kui vastavalt artiklitele 27, 27a, 28 või 29 kaalutakse seda, kas teha otsus sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamise kohta, võetakse igal juhul arvesse vastavalt artiklites 26 ja 30 osutatud kriteeriumeid.

3. Kui tõsine oht asjaomase liikmesriigi avalikule korrale või sisejulgeolekule püsib käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud ajavahemikust kauem, võib kõnealune liikmesriik artiklis 26 osutatud kriteeriumeid arvesse võttes ning kooskõlas artikliga 27 jätkata

¹⁵ Nõukogu 17. mai 1999. aasta otsus 1999/437/EÜ Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis* sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31).

¹⁶ Nõukogu 28. jaanuari 2008. aasta otsus 2008/146/EÜ sõlmida Euroopa Ühenduse nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis* rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (ELT L 53, 27.2.2008, lk 1).

¹⁷ ELT L 160, 18.6.2011, lk 21.

¹⁸ Nõukogu 7. märts 2011. aasta otsus 2011/350/EL Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis* rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta, seoses sisepiiridel piirikontrolli kaotamise ja isikute liikumisega (ELT L 160, 18.6.2011, lk 19).

oma sisepiiride kontrollimist samadel alustel, kui on osutatud käesoleva artikli lõikes 1, ning, võttes arvesse võimalikke uusi tegureid, pikendada seda ajavahemike kaupa, mis vastavad tõsise ohu eeldatavale kestusele ja ei ole pikemad kui kuus kuud.

4. Koguperiood, milleks piirikontroll sisepiiridel taaskehtestatakse, sealhulgas käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud pikendamised, ei kesta kauem kui üks aasta.

Artiklis 27a osutatud erandjuhtudel võib kõnealust ajavahemikku veel pikendada vastavalt kõnealusele artiklile kuni maksimaalselt kahe aastani.

Artiklis 29 osutatud erandjuhtudel võib kõnealust ajavahemikku kokku pikendada vastavalt kõnealuse artikli lõikele 1 kuni maksimaalselt kahe aastani.“

(2) Artiklit 27 muudetakse järgmiselt:

i) Lõikesse 1 lisatakse uus punkt aa:

„aa) riskihinnang, milles hinnatakse seda, kui kaua tuvastatud oht eeldatavasti püsib ja milliseid sisepiiri lõike see mõjutab, näidatakse, et piirikontrolli pikendamine on viimane abinõu, ja selgitatakse, kuidas aitab piirikontroll tuvastatud ohule reageerida. Kui piirikontroll on juba taaskehtestatud kauemaks kui kuus kuud, selgitatakse riskihinnangus ka seda, kuidas on piirikontrolli eelnev taaskehtestamine aidanud kaasa tuvastatud ohu kõrvaldamisele.

Samuti sisaldab riskihinnang üksikasjalikku aruannet selle kohta, kuidas on tegevust koordineeritud asjaomase liikmesriigi ning selle liikmesriigi või nende liikmesriikide vahel, kellega ta jagab sisepiire, kus on piirikontrolli teostatud.

Komisjon jagab riskihinnangut vastavalt vajadusele Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti ning Europoliga.“

ii) Lõikes 1 asendatakse punkt e järgmisega:

„e) asjakohasel juhul meetmed, mida peaksid võtma teised liikmesriigid ja milles on kokku lepitud enne asjaomastel sisepiiridel piirikontrolli ajutist taaskehtestamist.“

iii) Lõike 1 viimane lause asendatakse järgmisega:

„Vajaduse korral võib komisjon nõuda asjaomaselt liikmesriigilt (asjaomastelt liikmesriikidelt) täiendavat teavet, sealhulgas nii teavet koostöö kohta nende liikmesriikidega, keda sisepiiridel piirikontrolli kavandatud pikendamine mõjutab, kui ka lisateavet, mis on vajalik selleks, et hinnata, kas tegemist on viimase abinõuna võetava meetmega.“

iv) Lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Pärast liikmesriigi teadet lõike 1 kohaselt ja pidades silmas lõikes 5 sätestatud konsultatsioone, võib komisjon või iga muu liikmesriik esitada oma arvamuse, ilma et see piiraks ELi toimimise lepingu artikli 72 kohaldamist.

Kui komisjon kahtleb, kas kavandatud piirikontrolli taaskehtestamine sisepiiridel on vajalik või proportsionaalne, või kui ta peab asjakohaseks pidada konsultatsioone teate mõne aspekti suhtes, esitab ta sellekohase arvamuse.

Kui piirikontroll sisepiiridel on juba olnud taaskehtestatud kuueks kuuks, esitab komisjon arvamuse.“

v) Lõige 5 asendatakse järgmisega:

„Lõikes 1 osutatud teabe ja lõikes 4 osutatud komisjoni või liikmesriigi arvamuse üle toimub konsulteerimine, mida juhivad komisjon. Vajaduse korral toimuvad konsulteerimise käigus ühised koosolekud, kus osalevad sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestada kavatsev liikmesriik, teised liikmesriigid, eelkõige need, keda selline meede otseselt puudutab, ja asjaomased ametid. Uuritakse kavandatavate meetmete

proportsionaalsust, avalikku korda või sisejulgeolekut ähvardavat ohtu ja võimalusi liikmesriikide vahelise vastastikuse koostöö elluviimiseks. Sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestada või pikendada kavatsev liikmesriik võtab konsulteerimise tulemusi piirikontrolli teostamisel igati arvesse.“

(3) Lisatakse uus artikkel 27a:

Erimenetlus juhul, kui avalikku korda või sisejulgeolekut ähvardav tõsine oht püsib kauem kui üks aasta

„1. Erandjuhul, kui liikmesriik on olukorras, kus avalikku korda või sisejulgeolekut ähvardav üks ja sama tõsine oht püsib kauem kui artikli 25 lõike 4 esimeses lauses nimetatud ajavahemik, ja kui liikmesriigi territooriumil võetakse vastavaid erakorralisi riiklikke meetmeid ohule reageerimiseks, võib sellele ohule reageerimiseks ajutiselt taaskehtestatud piirikontrolli käesoleva artikli kohaselt veel pikendada.

2. Hiljemalt kuus nädalat enne artikli 25 lõike 4 esimeses lauses nimetatud ajavahemiku lõppu teatab liikmesriik teistele liikmesriikidele ja komisjonile, et ta taotleb piirikontrolli edasist pikendamist vastavalt käesolevas artiklis sätestatud erimenetlusele. Teade sisaldab artikli 27 lõike 1 punktides a–e nõutavat teavet. Kohaldatakse artikli 27 lõikeid 2 ja 3.

3. Komisjon esitab arvamuse.

4. Komisjoni arvamust nõuetekohaselt arvesse võttes võib nõukogu soovitada liikmesriigile teha otsus piirikontrolli edasise pikendamise kohta sisepiiridel kuni kuueks kuuks. Seda ajavahemikku võib pikendada veel kuni kuue kuu võrra kõige rohkem kolmel korral. Nõukogu viitab oma soovitusel vähemalt artikli 27 lõike 1 punktides a–e osutatud teabele. Vajaduse korral määrab nõukogu kindlaks tingimused asjaomaste liikmesriikide vahelise koostöö kohta.“

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel,

*Euroopa Parlamendi nimel
president*

*Nõukogu nimel
eesistuja*